

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

e-δησεόγραμμα

ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.)

Περιεχόμενα

Τα Νέα του ΕΛΙΝΥΑΕ	2
Νομοθετικά Νέα	6
Εργασιακά & Περιβαλλοντικά Νέα	8
Ευρωπαϊκά Νέα	8
Διεθνή Νέα	9
Χρήσιμες Διασυνδέσεις	10
Προτεινόμενες Εκδόσεις	10
Συνέδρια	11
Βιβλιογραφία	14
Ιστορικό e-ηλεκτρονικό αρχείο	17
Ομάδα εργασίας	18

Η μεγαλύτερη εκστρατεία για την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια ολοένα και δυναμώνει

Στην τελευταία καμπάνια για την εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου, που οργανώθηκε από τον **Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία** και έληξε στις 17 Νοέμβρη του 2009, σημειώθηκε πρωτοφανή συμμετοχή των Ευρωπαϊκών Κρατών Μελών και επιπλέον – εκατοντάδες δράσεις οργανώθηκαν παντού με θέμα την εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου και την σπουδαιότητα του, πάνω από δυο εκατομμύρια πληροφοριακά φυλλάδια, DVDs και άλλο υλικό διατέθηκαν δωρεάν, και για πρώτη φορά πάνω από 40 διακεκριμένοι οργανισμοί ενεπλάκησαν στην εκστρατεία, ως επίσημοι εταίροι.

Λόγω της καμπάνιας, υπήρξε στενή συνεργασία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία και ενός δικτύου εθνικών εστιακών πόλων, εργοδοτών και εργαζομένων, Ινστιτούτων Υγιεινής και Ασφάλειας, και ακαδημαϊκών οργανισμών με σημαντική δράση στην Ευρώπη. Η καμπάνια για την εκτίμηση, η οποία έφτασε σε υψηλό επίπεδο στην Ευρώπη, επεσήμανε το γεγονός ότι η εκτίμηση των εργασιακών κινδύνων είναι το κλειδί για τη διαχείριση της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας. Η εκτίμηση όμως του κινδύνου δεν είναι κάτι που μπορεί να ολοκληρωθεί γραφειοκρατικά, ή να αφεθεί στη γνώμη των ειδικών και μόνο : έχει να κάνει περισσότερο με το τι μπορούν να κάνουν οι οργανισμοί όλων των μεγεθών (όπως ο νόμος απαιτεί από αυτούς να κάνουν). Και με την καινούργια **βάση δεδομένων με εργαλεία εκτίμησης κινδύνου** που έχει αναπτύξει ο οργανισμός όπως είναι οι **λίστες ελέγχου**, οι οποίες αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για τον εντοπισμό κινδύνων, **οι οδηγοί, εγχειρίδια, φυλλάδια, ερωτηματολόγια, και «διαδραστικά εργαλεία»** (ελεύθερο διαδραστικό λογισμικό, συμπεριλαμβανομένων μεταφορτώσιμων εφαρμογών συνήθως εξειδικευμένων ως προς τον τομέα), είναι ακόμα πιο εύκολο να κάνεις την εκτίμηση κινδύνου ποιο απλά και να είναι επίσης επαρκής. Τα εν λόγω εργαλεία μπορεί να είναι είτε γενικής φύσης είτε εξειδικευμένα ως προς τον τομέα/κίνδυνο. Η βάση δεδομένων ενημερώνεται τακτικά.

Η διεύθυνση για τη βάση αυτή είναι η ακόλουθη :

<http://osha.europa.eu/en/practical-solutions/risk-assessment-tools>

Με το τέλος της καμπάνιας αυτής, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην επόμενη εκστρατεία για «Ασφαλείς και Υγιείς Χώρους Εργασίας». Η εκστρατεία αυτή θα διεξαχθεί μεταξύ 2010 και 2011 και θα ξεκινήσει επίσημα με τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία στις 28 Απριλίου 2010. Ο Οργανισμός ήδη καλεί υποψήφιους για τα **Ευρωπαϊκά Βραβεία Καλών Πρακτικών για το 2010-2011**, τα οποία θα αναδείξουν εταιρείες ή οργανισμούς που έχουν υιοθετήσει καινοτόμους τρόπους προσέγγισης για την υποστήριξη και διατήρηση της ασφάλειας. Περισσότερα για τα βραβεία καλών πρακτικών θα βρείτε στη διεύθυνση <http://osha.europa.eu/en/campaigns>

Σύμφωνα με τον Jukka Takala, “πάνω από 450 Ευρωπαίοι πεθαίνουν κάθε μέρα εξαιτίας της εργασίας τους, και 6% του Ευρωπαϊκού Ακαθάριστου Προϊόντος χάνεται λόγω των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών. Είμαι πεπεισμένος ότι η νέα εκστρατεία για την διατήρηση της ασφάλειας θα στεφθεί με επιτυχία και θα έχει μεγάλο αντίκτυπο στους Ευρωπαίους εργαζόμενους”.

Πηγή :http://osha.europa.eu/en/press/press-releases/worlds_biggest_workplace_health_safety_campaign_goes_from_strength_tostrength_01.01122009

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Ημερίδα για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εκστρατείας για την εκτίμηση κινδύνου 2008-2009

Στο πλαίσιο του 2ου έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2008-2009 «Ασφαλείς και υγιείς χώροι εργασίας. Οφέλη για εσένα προσωπικά. Οφέλη για τις επιχειρήσεις» που ήταν αφιερωμένη στην εκτίμηση του κινδύνου, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης διοργάνωσε ημερίδα με θέμα: «*Εκτίμηση Κινδύνου. Βασικό εργαλείο πρόληψης στους τομείς: Τεχνικά έργα – Γεωργία – Εκπαίδευση*». Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου, στην Αθήνα, σε κεντρικό ξενοδοχείο.

Την έναρξη της ημερίδας κήρυξε ο Ειδικός Γραμματέας του Σ.ΕΠ.Ε, Δρ. Μ. Χάλαρης, ακολούθησαν χαιρετισμοί και τοποθετήσεις εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων. Χαιρετισμό απεύθυνε και ο Πρόεδρος του ΕΛΙΝΥΑΕ, κος Ι. Δραπανιώτης, (φώτο), ο οποίος ανακοίνωσε την διοργάνωση του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου του ΕΛΙΝΥΑΕ με θέμα « Η πρόληψη συμφέρει όλους».

Για την Ευρωπαϊκή Εκστρατεία 2008 - 2009 για την εκτίμηση κινδύνου, τη σημασία της ενημέρωσης και της συμμετοχής, την Ευρωπαϊκή Εκστρατεία 2010 - 2011 «Ασφάλεια και υγεία κατά τις εργασίες συντήρησης» και το σχεδιασμό - προγραμματισμό για τη συμμετοχή όλων των αρμόδιων φορέων, μίλησε ο κος Α. Χριστοδούλου, Προϊστάμενος Δ/σης του Υπ. Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και υπεύθυνος για τη διοργάνωση της εκδήλωσης.

Προϊστάμενοι τμημάτων και διευθύνσεων του ίδιου Υπουργείου ανέπτυξαν τα παρακάτω θέματα:

- Ποσοτική εκτίμηση κινδύνου σε επιχειρήσεις «Seveso», κος Φ. Μοσχόπουλος
- Εκστρατείες ελέγχου και ενημέρωσης της Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε., κ.κ. Γρ. Πελωριάδης και Χρ. Τουφεκούλα (Σ.ΕΠ.Ε.)
- Εκτίμηση κινδύνου - Από τη θεωρία στην πράξη, κος Ν. Σαραφόπουλος (Σ.ΕΠ.Ε.)
- Εκτίμηση του κινδύνου από χημικούς παράγοντες στους χώρους εργασίας, κα Ελ. Γαλανοπούλου (Σ.ΕΠ.Ε.)
- Ασφάλεια και υγεία στα τεχνικά έργα – Συμβολή των εμπλεκόμενων μερών, κα Στ. Πισιμίση
- Προαγωγή της εκπαίδευσης για θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία στα σχολεία, κος Τρ. Γκινάλας.

Τον κύκλο των ομιλιών έκλεισε με το θέμα «Προστασία της επαγγελματικής υγείας στην εργασία. Ο ρόλος και η συμβολή του γιατρού εργασίας ειδικότερα στον τομέα των τεχνικών έργων, στις γεωργικές εργασίες και στην εκπαίδευση. Πρωτόκολλα παρακολούθησης της υγείας των εργαζομένων» ο κος Β. Δρακόπουλος, Ειδικός Ιατρός Εργασίας από το Κέντρο Υγείας – Υγιεινής της Εργασίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Η εκδήλωση έκλεισε μετά από παρεμβάσεις και τοποθετήσεις που έκαναν κάποιοι από τους παρευρισκομένους.

Στο χώρο της ημερίδας υπήρχε περίπτερο του ΕΛΙΝΥΑΕ, από το οποίο μοιράστηκε έντυπο υλικό.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΕΚ ΑΘΗΝΑΣ

Το κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα:

Προγραμματίζει:

- **σεμινάρια για Τ.Α. επιχειρήσεων Α' κατηγορίας επικινδυνότητας**, με θέμα «Υγιεινή & Ασφάλεια – Πρόληψη Ατυχημάτων», διάρκειας 100 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε απόφοιτους ΑΕΙ- ΤΕΙ
- **σεμινάρια για εργοδότες & εργαζόμενους επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας**, διάρκειας 35 και 10 ωρών, αντίστοιχα
- «επιμορφωτικά σεμινάρια σε θέματα επαγγελματικής υγείας», διάρκειας 20 ή 30 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε **ιατρούς όλων των ειδικοτήτων**
- σεμινάρια με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας», διάρκειας 20 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε **μέλη Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας**

Κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος υλοποιούνται **ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια** (τα οποία απευθύνονται σε επιχειρήσεις).

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά είτε στα γραφεία του ΚΕΚ (Λιοσίων 143 και Θειρσίου 6, Πλατεία Αττικής), είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: τηλ.: 210 8200136, 210 8200111, 210 8200139, φαξ: 210 8200103

Επίσης, το ΚΕΚ του ΕΛΙΝΥΑΕ στην Αθήνα, υλοποιεί, κατόπιν αιτήσεως, **εξειδικευμένα σεμινάρια μικρής διάρκειας**, με θέματα:

- «Χρήση Ανυψωτικών Μηχανημάτων-Περονοφόρα» (ενδεικτικά θέματα εισηγήσεων: νομοθεσία, έλεγχοι ανυψωτικών μηχανημάτων, περονοφόρα, χειρισμός και ασφάλεια περονοφόρων κ.λπ.)
- «Πρώτες Βοήθειες» (ενδεικτικά θέματα εισηγήσεων: βασική υποστήριξη ζωής, αυτόματη εξωτερική απινίδωση, κατάγματα, τραυματισμοί κεφαλής κ.λπ.)
- «Εργονομία» (ενδεικτικά θέματα εισηγήσεων: χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, μέθοδοι εκτίμησης κινδύνων, εργονομικοί παράγοντες κ.λπ.)
- «Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου», «Πυροπροστασία-Πυρασφάλεια», «ΣΑΥ - ΦΑΥ».

Περισσότερες πληροφορίες μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr> ή τηλεφωνικά 210 8200136, 210 8200111, 210 8200139, φαξ: 210 8200103

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ημερίδα ΠΟΕΜ

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργατοϋπαλλήλων Μετάλλου (ΠΟΕΜ) οργάνωσε ημερίδα με θέμα: **«Επαγγελματικός κίνδυνος στη βιομηχανία του μετάλλου και μεταλλικών προϊόντων»**. Η εκδήλωση έλαβε χώρα την Παρασκευή 11/12/2009 και ώρες 10:00-14:00 σε αίθουσα του ξενοδοχείου PORTO PALLAS στη Θεσσαλονίκη. Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε συμμετείχε με εισήγηση του κ. Α. Ταργουτζίδης με θέμα: **«Υγεία και Ασφάλεια στον κλάδο του μετάλλου»**. Κατά την έναρξη της ημερίδας διανεμήθηκαν στους ενδιαφερόμενους εκδόσεις του ΕΛΙΝΥΑΕ σχετικές με το αντικείμενο της βιομηχανίας μετάλλου και αντίτυπα της αντίστοιχης κλαδικής μελέτης που εκπόνησε το Ινστιτούτο.

Εσπερίδα ΕΠΑ.Σ. Καλαμαριάς

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε, συμμετείχε επίσης με ομιλήτρια σε εσπερίδα που οργάνωσε η 1^η ΕΠΑ.Σ. Καλαμαριάς με θέμα: **«Υγεία και ασφάλεια στους χώρους εργασίας»**. Την εκδήλωση που έλαβε χώρα την Πέμπτη 17/12/2009 και ώρα 15:00-19:00, παρακολούθησαν περίπου 70 άτομα, τόσο μαθητές και μαθήτριες της σχολής, όσο και εκπαιδευτικοί.

Εκπαιδευτική επίσκεψη

Στα πλαίσια του μαθήματος “Ασφάλεια εργασίας – προστασία περιβάλλοντος” που υλοποιεί το Ι.Ε.Κ. Νεάπολης Θεσσαλονίκης της ειδικότητας: “Τεχνικός Εργαλειομηχανών αριθμητικού ελέγχου” πραγματοποιήθηκε επίσκεψη 22 μαθητών στις εγκαταστάσεις του ΕΛΙΝΥΑΕ την Τρίτη 22/12/2009. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η ενημέρωση των μαθητών και των συνοδών καθηγητών για τη δράση και το ρόλο του ΕΛΙΝΥΑΕ σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, και η ξενάγηση στους χώρους του Ινστιτούτου.

Σεμινάρια

Στο Παράρτημα της Θεσσαλονίκης προγραμματίζονται για το πρώτο τρίμηνο 2010 τα παρακάτω:

- Σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας Α' κατηγορίας με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια στα Τεχνικά Έργα - Κατασκευές» για απόφοιτους ΑΕΙ, ΤΕΙ
- Σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας Α' κατηγορίας με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια-Πρόληψη Ατυχημάτων» για απόφοιτους ΑΕΙ, ΤΕΙ
- Σεμινάριο Εργοδοτών Β' κατηγορίας για ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας
- Σεμινάριο Εργοδοτών Γ' Κατηγορίας για ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας
- Βραχυχρόνια εξειδικευμένα σεμινάρια διάρκειας 10 ωρών σε επιλεγμένα θέματα. Ανακοινώσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται καθημερινά δεκτές από τις 9.00-16.00 στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛΙΝΥΑΕ Θεσσαλονίκης (26^{ης} Οκτωβρίου 90, Περιοχή Σφαγεία, Porto Center, Γ1 κτίριο, 1^{ος} όροφος) ή μέσω της ιστοσελίδας του ΕΛΙΝΥΑΕ <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: κα Τσαμπάζη Σοφία, τηλ. 2310 50 10 20, 2310 50 10 33 φαξ. 2310 50 10 55

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Στις 25, 26 και 27 Νοεμβρίου υλοποιήθηκαν τρία σεμινάρια διάρκειας 3 ωρών έκαστο για τους εργαζόμενους στον τομέα καθαριότητας του Δήμου Ιωαννιτών μετά από σχετικό αίτημα. Τα σεμινάρια παρακολούθησαν συνολικά 49 άτομα.

Στις 4 Δεκεμβρίου ολοκληρώθηκε το σεμινάριο επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφάλειας διάρκειας 100 ωρών. Το σεμινάριο το παρακολούθησαν 17 άτομα απόφοιτοι ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Στις 10 Δεκεμβρίου μετά από σχετικό αίτημα επισκέφθηκαν το παράρτημα οι φοιτητές της Ιατρικής σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων οι οποίοι ενημερώθηκαν για το Ινστιτούτο.

Εντός του Δεκεμβρίου υλοποιήθηκαν 5 ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια διάρκειας 10 ωρών έκαστο στους εργαζόμενους στην Μεταλλουργική Βιομηχανία Ηπείρου στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης στο Κεφαλόβρυσο Παγωνίου Ιωαννίνων με θέμα «Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία». Στα σεμινάρια αναπτύχθηκαν οι ειδικότεροι κίνδυνοι ανά τμήμα της επιχείρησης καθώς και τα μέτρα πρόληψης και προστασίας. Τα σεμινάρια τα παρακολούθησαν συνολικά 107 άτομα.

Συνεχίζεται η συνεργασία με τον Εμπορικό Σύλλογο Ιωαννίνων για την υλοποίηση σεμιναρίων εργοδοτών επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας για τα μέλη του συλλόγου.

Επίσης συνεχίζει να δέχεται αιτήσεις για την υλοποίηση σεμιναρίων εργοδοτών επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας (35 και 10 ωρών αντίστοιχα) καθώς και αιτήματα για μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων και για ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια, καθημερινά στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛΙΝΥΑΕ Ιωαννίνων (Καπλάνη 7, 1^{ος} όροφος, τηλ επικοινωνίας 2651083290, φαξ 2651083294) ή μέσω της ιστοσελίδας του ΕΛΙΝΥΑΕ <http://www.elinyae.gr>.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΒΟΛΟΥ

Την Τετάρτη 9 Δεκεμβρίου 2009 πραγματοποιήθηκε στο Βόλο ημερίδα με θέμα «**Επαγγελματικός κίνδυνος στη βιομηχανία μετάλλου και μεταλλικών προϊόντων**». Η εκδήλωση διοργανώθηκε από την Πανελλήνια Ομο-

σπονδία Εργατοϋπαλλήλων Μετάλλου (ΠΟΕΜ) και στην οποία κεντρικός ομιλητής με σχετική με το θέμα εισήγηση, ήταν ο κ. Στέργιος Νάρης στέλεχος του παραρτήματος Θεσσαλίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Στόχος της ημερίδας ήταν η ενημέρωση των εργαζομένων σε επιχειρήσεις του κλάδου μετάλλου και μεταλλικών προϊόντων σε ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας. Πιο συγκεκριμένα, αναπτύχθηκαν θέματα σχετικά με τους κιν-

δύνους που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι του κλάδου, οι τρόποι αντιμετώπισής τους και έγινε παρουσίαση στοιχείων από την σχετική μελέτη που έχει εκπονήσει το Ινστιτούτο.

Την εκδήλωση προλόγισε και συντόνισε ο πρόεδρος της ΠΟΕΜ κ. Ιωάννης Στεφανόπουλος.

Την ημερίδα παρακολούθησαν περισσότεροι από 60 εργαζόμενοι του κλάδου, ενώ το ΕΛΙΝΥΑΕ διέθεσε και διένειμε επιμορφωτικό υλικό που περιελάμβανε τις σχετικές με το αντικείμενο της ημερίδας εκδόσεις του Ινστιτούτου.

Άλλες δραστηριότητες

Στο πλαίσιο της συνεργασίας με επιχειρήσεις και φορείς της Θεσσαλίας το παράρτημα πραγματοποίησε είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με το παράρτημα Θεσσαλονίκης μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε 6 επιχειρήσεις της περιοχής κατόπιν αιτήματός τους.

Ολοκληρώθηκε στις 23 Νοεμβρίου με επιτυχία σεμινάριο επιμόρφωσης τεχνικών ασφαλείας ΑΕΙ-ΤΕΙ 100 ωρών το οποίο οργανώθηκε και υλοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του παραρτήματος Θεσσαλίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στο Βόλο. Το σεμινάριο παρακολούθησαν 14 άτομα ενώ στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε εργοστάσια και εργοτάξια της περιοχής.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΝΕΑ

Υγεία, υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της στρατηγικής της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, έχει ως στόχο τη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας, αλλά μεριμνά επίσης ώστε αυτές να είναι καλύτερης ποιότητας. Η υγεία και η ασφάλεια στο χώρο εργασίας αντιπροσωπεύουν σήμερα μια από τις σημαντικότερες και τις πλέον προηγμένες πτυχές της κοινωνικής πολιτικής της Ένωσης. Στον τομέα αυτό, η κοινοτική δράση δεν περι-

ορίζεται στη νομοθεσία. Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα διεξάγουν, πράγματι, πολυάριθμες δραστηριότητες πληροφόρησης, προσανατολισμού και προαγωγής ενός ασφαλούς και υγιεινού εργασιακού περιβάλλοντος σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία και το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

[Οδηγία-πλαίσιο - υγεία και ασφάλεια στο χώρο εργασίας](#)

[Κοινοτική στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία \(2007-2012\)](#)

[Κοινοτικό πρόγραμμα για την απασχόληση και την αλληλεγγύη - PROGRESS \(2007-2013\)](#)

[Απολογισμός της εφαρμογής των οδηγιών σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία](#)

[Κοινοτική στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια κατά την εργασία \(2002-2006\)](#) Αρχεία

[Ευρωπαϊκός οργανισμός για την ασφάλεια και την υγεία στο χώρο εργασίας](#)

[Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας \(EUROFOUND\)](#)

[Συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στο χώρο εργασίας](#)

[Στατιστικές στους τομείς της δημόσιας υγείας και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία](#)

[Ευρωπαϊκός κατάλογος επαγγελματικών ασθενειών](#)

[Οργάνωση του χρόνου εργασίας \(βασική οδηγία\)](#)

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ, ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ

[Χρήση εξοπλισμού εργασίας](#)

[Χρήση του εξοπλισμού ατομικής προστασίας](#)

[Εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης](#)

[Σήμανση ασφάλειας και υγείας στον τόπο εργασίας](#)

[Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κινδύνους](#)

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

[Προστασία των ελεύθερων επαγγελματιών](#)

[Προστασία των έκτακτων εργαζομένων](#)

[Προστασία των νέων στην εργασία](#)

[Προστασία της εγκύου, της λεχώνας ή της θηλάζουσας εργαζομένης](#)

ΧΗΜΙΚΟΙ, ΙΑΤΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

[Κίνδυνοι λόγω ηλεκτρομαγνητικών πεδίων και κυμάτων](#)

[Έκθεση στο θόρυβο](#)

[Έκθεση σε μηχανικούς κραδασμούς](#)

[Κίνδυνος από εκρηκτικές ατμόσφαιρες](#)

[Έκθεση σε χημικούς παράγοντες](#)

[Κίνδυνοι που προέρχονται από τις ιονίζουσες ακτινοβολίες](#)

[Έκθεση των εργαζομένων σε τεχνητή οπτική ακτινοβολία](#)

[Έκθεση σε καρκινογόνους και μεταλλαξιογόνους παράγοντες](#)

[Έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες](#)

[Έκθεση στον αμιάντο](#)

Αναλυτικά :

http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/health_hygiene_safety_at_work/index_el.htm

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΝΕΑ

Πρόσκληση για έρευνα με θέμα την απασχόληση

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε όλες τις υπηρεσίες και οργανισμούς που ασχολούνται με την έρευνα, απευθύνει το *Ευρωπαϊκό Ίδρυμα* για τη Βελτίωση των *Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας* (EUROFOUND) με θέμα την ανάπτυξη των εργαζομένων, αγορά και ζήτηση εργασίας, περισσότερες και καλύτερες δουλειές και υψηλή παραγωγικότητα μέσω συνεργασιών, κοινωνική προστασία κ.ά.. Το ίδρυμα θα δημιουργήσει μια λίστα με τους υποψήφιους που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον, και τους οποίους θα καλέσει μελλοντικά για να υποβάλλουν τις προτάσεις τους για τα σχετικά θέματα.

Περισσότερες λεπτομέρειες: www.eurofound.europa.eu/about/procurement/cei.htm

Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων (ΚΕ.Π.Ε.Α.) ΓΣΕΕ

Το Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων δημιουργήθηκε το 2000, για να πληροφορεί υπεύθυνα για εργασιακά και ασφαλιστικά θέματα, να στηρίζει συμβουλευτικά Εργαζόμενους και Ανέργους καθώς και οικονομικούς μετανάστες της χώρας μας.

Στο ΚΕΠΕΑ λειτουργούν τμήματα εργασιακών και νομικών θεμάτων, ασφαλιστικών θεμάτων, μεταναστών, πληροφόρησης ανέργων και επιχειρήσεων, γραφείο εύρεσης εργασίας, ενώ συγκεντρώνονται στατιστικά στοιχεία για το είδος των προβλημάτων που απασχολούν τους εργαζόμενους, το προφίλ των ανέργων που ζητούν εργασία και των επιχειρήσεων που αναζητούν προσωπικό...[περισσότερα](#)

ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΕ – Η απαγόρευση του καπνίσματος σε εσωτερικούς χώρους πρέπει να ολοκληρωθεί

Η απαγόρευση του καπνίσματος σε όλους τους εργασιακούς χώρους, εστιατόρια, δημόσιες υπηρεσίες και μέσα μεταφοράς χρειάζεται να ολοκληρωθεί εάν θέλουμε να προστατέψουμε τους εργαζόμενους μη καπνιστές, και να βοηθήσουμε τους καπνίζοντες να το κόψουν, αποφάνθηκαν μέλη του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου.

Το μέλη του κοινοβουλίου κάλεσαν τα κράτη μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης να συνεχίσουν να υιοθετούν νέα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών εργαζομένων και να επισπεύσουν τις προσπάθειες για την προστασία των μη καπνιστών γενικότερα, με ένα ψήφισμα που υιοθετήθηκε από 520 μέλη έναντι 53 και 45 απουσιών.

Το κοινοβούλιο τόνισε επίσης ότι το 25% των θανάτων από καρκίνο και το 15% του συνόλου των θανάτων στην Ευρώπη οφείλονται στο κάπνισμα.

Πηγή : <http://osha.europa.eu/en/news/Smoking-bans-EuParliament>

Νέο διαφημιστικό video του Ευρωπαϊκού Οργανισμού

Δείτε το νέο διαφημιστικό video του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία το οποίο εστιάζει στις προτεραιότητες του Οργανισμού.

Μπορείτε να το δείτε στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση : <http://osha.europa.eu/en/teaser/Teaser-video-Agency>

ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ

Παγκόσμια ημέρα για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (ΥΑΕ) 2010 : Σχεδιάστε και οργανώστε τις δράσεις σας...

Το θέμα της παγκόσμιας ημέρας για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία στις 28 Απριλίου του 2010 θα είναι : «**Ασφαλιζοντας το μέλλον : Σοβαροί κίνδυνοι και νέες πρακτικές πρόληψης στον μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας**»

Η παγκόσμια ημέρα για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 28 Απριλίου. Σκοπό έχει την αύξηση του ενδιαφέροντος για μια εργασία ασφαλέστερη και υγιέστερη και να εντείνει την πολιτική βούληση για θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας.

Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας ενθαρρύνει τους τριμερείς οργανισμούς να οργανώσουν δράσεις σε εθνικό και επιχειρησιακό επίπεδο χρησιμοποιώντας το υλικό αυτής της εκστρατείας. Οι καλύτερες δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν εργοδότες και εργαζόμενους και να δημοσιοποιούνται στα ΜΜΕ.

Σημείωση

Μπορείτε να ενημερώνετε το Διεθνές Γραφείο Εργασίας σχετικά με τις δράσεις που πρόκειται να αναλάβετε στο e-mail: safeday@ilo.org.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την παγκόσμια ημέρα ΥΑΕ στην παρακάτω διεύθυνση:

<http://www.ilo.org/safework/events/safeday/lang--en/index.htm>

Μελέτη για τα ξενοδοχεία στις Η.Π.Α

Σε μελέτη που έγινε πάνω σε εργαζόμενους 50 ξενοδοχείων στις Ηνωμένες Πολιτείες βρέθηκε ότι οι γυναίκες έχουν 50% μεγαλύτερη πιθανότητα να τραυματιστούν από ότι οι άντρες και ότι οι Ισπανόφωνες εργαζόμενες έχουν έναν ποσοστό τραυματισμού 2/3 υψηλότερο από ότι οι λευκές συναδέλφισσές τους. Η μελέτη η οποία θα δημοσιευτεί τον Ιανουάριο του 2010 με τον τίτλο «Occupational injury disparities in the US hotel industry» στο American Journal of Industrial Medicine, αναφέρει ότι το ποσοστό τραυματισμού ήταν υψηλότερο για τον γυναικείο εργαζόμενο πληθυσμό των ξενοδοχείων επειδή απασχολούνταν δυσανάλογα ως οροφοκόμοι, όπου στα ξενοδοχεία είναι η εργασία που οδηγεί πιο συχνά σε τραυματισμούς. Σύμφωνα με τη μελέτη, οι οροφοκόμοι έχουν ετήσιο ποσοστό τραυματισμού 7, 9%, το οποίο είναι 50% υψηλότερο από όλους τους υπόλοιπους υπαλλήλους του ξενοδοχείου και με διπλάσια συχνότητα από όλους τους εργαζόμενους στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Τα αποτελέσματα άλλων ακαδημαϊκών ερευνών έχουν δείξει ότι οι οροφοκόμοι έχουν υψηλό ποσοστό τραυματισμού λόγω των επαναλαμβανόμενων εργασιών, ανύψωσης βαριών στρωμάτων και της γρήγορης εργασίας τους προκειμένου να καθαρίσουν μεγάλο αριθμό δωματίων.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

Βάση Δεδομένων με εργαλεία εκτίμησης κινδύνου

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία έχει αναπτύξει μια καινούργια **βάση δεδομένων με εργαλεία εκτίμησης κινδύνου** όπως είναι οι **λίστες ελέγχου**, οι οποίοι αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για τον εντοπισμό κινδύνων, οι **οδηγοί, εγχειρίδια, φυλλάδια, ερωτηματολόγια, και «διαδραστικά εργαλεία»** (ελεύθερο διαδραστικό λογισμικό, συμπεριλαμβανομένων μεταφορτώσιμων εφαρμογών συνήθως εξειδικευμένων ως προς τον τομέα). Τα εν λόγω εργαλεία μπορεί να είναι είτε γενικής φύσης είτε εξειδικευμένα ως προς τον τομέα/κίνδυνο. Η βάση δεδομένων ενημερώνεται τακτικά.

Η διεύθυνση για τη βάση αυτή είναι η ακόλουθη : <http://osha.europa.eu/en/practical-solutions/risk-assessment-tools>

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Εκτίμηση και εξάλειψη των επαγγελματικών κινδύνων

Η νέα μελέτη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού αναδεικνύει πώς η διαδικασία γραπτής εκτίμησης μπορεί να οδηγήσει στην έγκαιρη αναγνώριση των κινδύνων και στην επιτυχή εξάλειψη ή μείωση αυτών. Μπορείτε να διαβάσετε τη μελέτη στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://osha.europa.eu/en/publications/reports/TEWE09001ENC>

IARC, A review of human carcinogens

A review of human carcinogens - Part F: Chemical agents and related occupations - Highlights and Summary of evaluations now available in PDF.

Overview of the evaluations (summaries): <http://monographs.iarc.fr/ENG/Meetings/vol100F-evaluations.pdf>

<http://osha.europa.eu/en/news/INT-IARC-human-carcinogens>

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

PROLIFE
expo

25 - 28 Φεβρουαρίου 2010, Ζάππειον Συνεδριακό και Εκθεσιακό Κέντρο

2^η Έκθεση Ειδών Προστασίας - Ασφάλειας - Υγιεινής & Ένδυσης Εργαζομένων

Διοργάνωση: ΑΤΟΥ Α.Ε., Δοϊράνης 134, Καλλιθέα

Τηλ.: 210 9576100 **E-mail:** mail@atou.gr **URL:** www.atou.gr

1-3 March 2010, Barcelona, Spain

Tenth Annual Conference on Awareness and Promotion of Health on the Occasion of International "RSI Day"

Contact: Myrna Concha

E-mail: mconcha@cscv.es, URL: <http://www.saludcolumnavertebral.com/>

**8^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
«ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΔΗΜΙΕΣ»**

15-17 ΜΑΡΤΙΟΥ 2010, ΑΘΗΝΑ, DIVANI CARAVEL

15-17 Μαρτίου 2009, Divani Caravel, Αθήνα

8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών Υγείας, «Κοινωνικές επιδημίες»

Διοργάνωση: Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υπουργείο Παιδείας, δια βίου μάθησης και Θρησκευμάτων.

Βασικές θεματικές ενότητες συνεδρίου

- Κοινωνικές επιδημίες
- Πολιτικές δημόσιας υγείας
- Προαγωγή υγείας
- Κοινωνικοί καθοριστές υγείας
- Επιδημιολογία και πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων
- Διαβήτης - Παχυσαρκία
- Μη μεταδοτικά νοσήματα (καρκίνοι, καρδιαγγειακά)
- Εμβόλια: προοπτικές, εφαρμογές
- Περιβάλλον και δημόσια υγεία
- Πράσινη οικονομία (Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας - Οικολογική δόμηση κ.ά.)
- Ανισότητες στην υγεία
- Πολιτικές ψυχικής υγείας - Εθισμός
- Φάρμακα και δημόσια υγεία
- Μικροβιακή αντοχή - Ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις
- Διατροφή - Ασφάλεια τροφίμων
- Μετακινούμενοι πληθυσμοί και δημόσια υγεία
- Ταξιδιωτική ιατρική
- Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός - Υλοποίηση, εφαρμογή
- Επαγγελματική υγεία
- Διαχείριση κρίσεων στη δημόσια υγεία
- Ποιότητα στις υπηρεσίες δημόσιας υγείας (Αξιολόγηση και στάθμιση)
- Πληροφοριακά Συστήματα στη δημόσια υγεία

Πληροφορίες: AC&C INTERNATIONAL AE

Professional Congress Organiser

Περίας 1Α, 144 51 Μεταμόρφωση Αττικής

Τηλ.: 210 6889 130, **Φαξ:** 210 6844 777, **E-mail:** infopublichealthcongress@candc-group.com

URL: <http://www.publichealthcongress.gr/>

1-3 March 2010, Hotel Savonia, Kuopio, Finland

NIVA Course: The evidence-based approach for OSH professionals

E-mail: jos.verbeek@ttl.fi, annika.barlund@ttl.fi

URL: <http://www.niva.org/courses/6001.htm>

7-10 March and 7-9 September, Niva, Prevent Academy for Working Life

Quality of work environment and productivity

1st part 7-10 March, Finland

2nd part 7-9 September, Belgium

E-mail: markku.aaltonen@ttl.fi, marc.degreef@prevent.be,

b.cosemans@prevent.be, conny.goethals@prevent.be, zsuzsanna.renko@ttl.fi,

URL: <http://www.niva.org/courses/6002.htm>

2-5 March 2010, Kish Island, Kish Free Zone, Persian Gulf

The First International Health, Safety & Environment Exhibition

Contact

Tel: +98 21 88658216-8

URL: www.hseinternationalexpo.com

ESREL 2010
Annual Conference
5-9 September 2010, Rhodes, Greece

ESRA
 European Safety and
 Reliability Association
www.esrahomepage.org

5 – 9 Σεπτεμβρίου 2010, Ρόδος

ESREL 2010 Annual Conference

Ευρωπαϊκό συνέδριο για την Ασφάλεια και Αξιοπιστία Συστημάτων

Οργάνωση: European Safety and Reliability Association (ESRA) και Εργαστήριο Αξιοπιστίας Συστημάτων και Βιομηχανικής Ασφάλειας Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ».

Χώρος: Rodos Palace Resort Hotel, Ρόδος

Πληροφορίες: www.esrel2010.com

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου στα τηλέφωνα: 210-6503703 και 210-6503723.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η βιβλιογραφία που ακολουθεί αφορά νέα αποκτήματα της βιβλιοθήκης του ΕΛΙΝΥΑΕ

- *Brickwork* / John Carruthers.- Oxford : Butterworth-Heinemann, c2000.- 199 σ.- (Revision and self-assessment series) ISBN 0-7506-5072-9 (6249)
- *Industrial fire brigade : principles and practice* / International Association of Fire Chiefs, National Fire Protection.- Sudbury, Massachusetts : Jones and Bartlett Publishers, c2008.- xxxi, 832 σ. ISBN 978-0-7637-3502-9 (6389)
- *Gardner's commercially important chemicals : synonyms, trade names and properties* / G.W.A. Milne (ed.).- Hoboken, New Jersey : Wiley-Interscience, c2005.- xxiii, 1178 σ. ISBN 0-471-73518-3 (6386)
- *Endotoxins : pyrogens, LAL testing and depyrogenation* / Kevin L. Williams (ed.).- 3^η εκδ.- New York : Informa Healthcare, c2007.- ix, 419 σ.- (Drugs and the pharmaceutical sciences ; 167) ISBN 0-8493-9372-8 (6326)
- *Hazards analysis techniques for system safety* / Clifton A. Ericson.- Hoboken, New Jersey : Wiley Interscience, c2005.- xx, 499 σ. ISBN 0-471-72019-4 (6250)
- *Integrating employee health : a model program for NASA* / Institute of Medicine of the National Academies.- Washington : The National Academies Press, c2005.- xiv, 184 σ. ISBN 0-309-09623-5 (6382)
- *Living in a chemical world : framing the future in light of the past* / Myron A. Mehlman (ed.), ...[et.al.]- Boston : Blackwell, c2006.- xviii, 945 σ.- (Annals of the New York Academy of Sciences ; 1076) I S B N

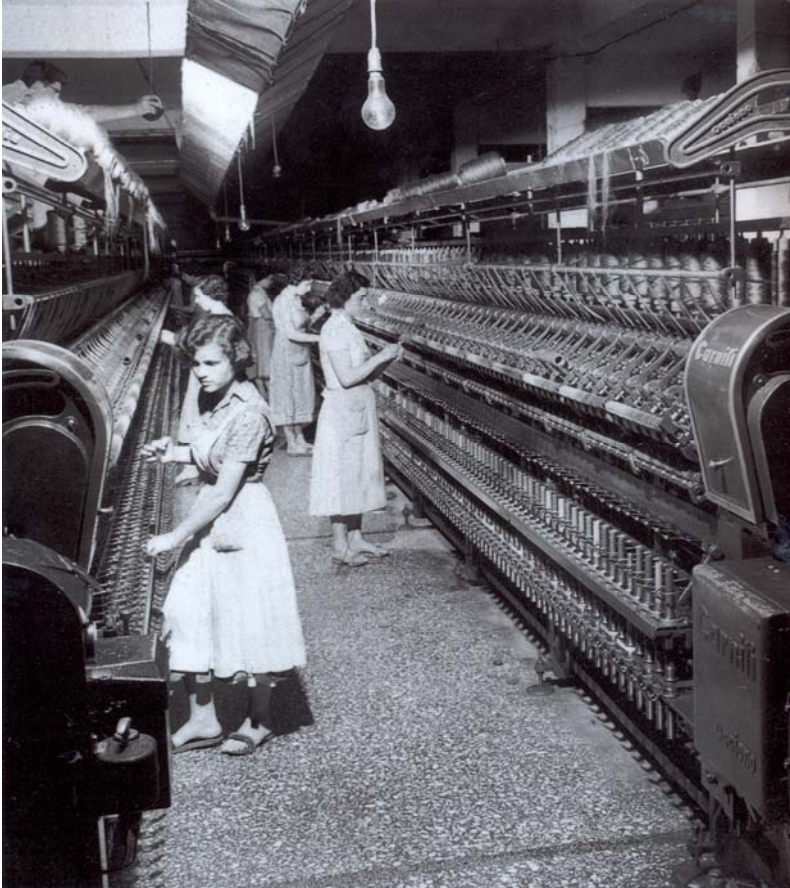
1-57331-653-9 (6324)

- *Noise and its effects* / Linda Luxon, Deepak Prasher (eds.).- West Sussex : John Wiley & Sons, c2007.- xvi, 784 σ. ISBN 978-1-86156-409-2 (6381)
- *Preventing legionellosis* / William F. McCoy.- London: IWA, c2005.- xii, 139 σ. ISBN 1-84339-094-9 (6323)
- *Βασικοί εργατικοί νόμοι : διεθνείς συμβάσεις εργασίας, εσωτερικό εργατικό δίκαιο, δίκαιο επαγγελματικής προέλευσης, εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις* / Ιωάννης Δ. Κουκιιάδης.- 5^η εκδ.- Θεσσαλονίκη : Επίκεντρο, c2006.- 1198 σ. ISBN 960-6647-38-2 (6350 – 6355)
- *Δίκαιο νοσηλευτικής ευθύνης : συμβολή στη θεμελίωση του δικαίου της αστικής, ποινικής και πειθαρχικής νοσηλευτικής ευθύνης και της νοσηλευτικής δεοντολογίας* / Φιλομήλα Ομπέση.- Αθήνα : Βήτα, c2005.- 214 σ. ISBN 960-8071-99-2 (6319)
- *Εγχειρίδιο τροχαίας για την οδική ασφάλεια : οδική υποδομή - όχημα* / ΤΕΕ.- 2^η εκδ.- Αθήνα : ΤΕΕ, c2007.- 171 σ. ISBN 960-8369-21-5 (6345)
- *Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή κοινωνία δικαίου* / Γραφείο Διεθνών και Συνταγματικών Θεσμών της Ακαδημίας Αθηνών, Εταιρία Δικαστικών Μελετών, Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Ερευνών.- Αθήνα : Αντ. Ν. Σάκκουλα, c2007.- 161 σ. ISBN 978-960-15-1795-7 (6343)
- *Επίτομη πνευμονολογία* / Δημήτριος Α. Πατάκας.- 2^η εκδ.- Θεσσαλονίκη : University Studio Press, 2006.- 419 σ. ISBN 960-12-1562-4 (6342, 6412)
- *Ηθική παρενόχληση στο χώρο εργασίας* / Marie-France Hirigoyen ; Ασπασία Σιγάλα (μετ.).- Αθήνα : Πατάκη, c2002.- 374 σ. ISBN 960-16-0537-1 (6315)
- *Ηχομόνωση εγκαταστάσεων* / Ζήσιμος Ιωάννης.- Αθήνα : Ηχοπαρέμβαση, c2008.- τ.Α (308 σ.) ISBN 978-960-930626-3 (6462-6466)
- *Πρόληψη ατυχημάτων στα νηπιαγωγεία : θεωρία - έρευνα - δραστηριότητες* / Ε. Μαυρικάκη, Μ. Ζωγράφου - Τσαντάκη (επιμ.).- Αθήνα : Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός, c2006.- 155 σ. ISBN 960-402-247-4 (6322)

ΙΣΤΟΡΙΚΟ e-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Στην φωτογραφία εργάτριες στην κλωστοϋφαντουργία Λαναρά (Φώτο: Δημήτρης Χαρισιάδης)

Η «μετάβαση από το χωράφι στο εργοστάσιο» που αποτόλμησαν πολλές γυναίκες τη δεκαετία του '50, άλλαξε κάπως τις νοοτροπίες, δεν οδήγησε όμως σε πλήρη ρήξη με την παράδοση... όμως τα κορίτσια, με την καθοδήγηση των μητέρων τους, αποταμιεύουν τους μισθούς τους για να «φτιάξουν την προίκα τους» και να ενισχύσουν έτσι μέσα από την περιορισμένη χειραφέτησή τους, έναν παραδοσιακό θεσμό.

Από το βιβλίο: *Η Ελλάδα του μόχθου 1900-1960 (συλλογή Νίκου Πολίτη), Ριζάρειον Ίδρυμα, 2005*

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.)**

Λισσίων 143 & Θειοσίου 6
104 45
ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 8 200 100
Fax: 210 8 200 222
Email: info@elinyae.gr

[http://
www.elinyae.gr](http://www.elinyae.gr)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογή και επιμέλεια υλικού
Φανή Θωμαδάκη
Κωνσταντίνα Καμάλη

Τεχνική επεξεργασία & επιμέλεια έκδοσης
Ελένη Ζαρέντη
Αλέξης Λεχουρίτης